

Moterų vokalinis ansamblis „Verdenė“. Nesenkanti dainos versmė

Rūta Vasiliauskienė

Legendos niekada nesensta. Atrodo, kad jos būna visada. Ir visada vis tokios pat jaunos, gražios, nepavaldžios nenumaldomai tekančiam laikui. Tik kartais, pažvelgus atgal – į pradžią, į ištakas – pasidaro aišku, kad laikas, vis dėlto, bėga, atnešdamas ir nusinešdamas įvykius, permainas, džiaugsmą, liūdesį, jubiliejus.

Tokiais žodžiais norisi pradėti pasakojimą apie legendiniu tapusį Jurbarko kultūros centro moterų vokalinį ansamblį „Verdenė“, šiais metais švenčiantį savo 40-metį.

Vokalinis ansamblis „Verdenė“ puikiai pažįstamas ne tik jurbarkiečiams, savotiška legenda jis jau tapo ir kitų Lietuvos miestų ir miestelių gyventojams, jo atliekamų dainų klausėsi Estijos, Moldovos, Lenkijos, Danijos, Vokietijos, Vengrijos, netgi Jungtinių Amerikos Valstijų muzikos mylėtojai. „Verdenės“ dainininkės –

festivalių ir konkursų „Šilų aidai“, „Sidabriniai balsai“, „Dainos sparnais“, „Ratnyčėlė“, „Pavasario melodijos“, „Supinsiu dainužę“, „Kur aukštas klevas“, „Dainų sodai“ ir kitų daugkartinės laureatės ir diplomantės, su savo dainomis apvažiavusios, tikriausiai, visą Lietuvą, įvertintos aukščiausiu Lietuvos nacionalinio kultūros centro skiriamu mėgėjų meno kolektyvų apdovanojimu – „Aukso paukšte“. O kiekvienas jų koncertas ar pasirodymas – tikra šventė ir klausytojams, ir atlikėjoms.

Merginų vokalinis ansamblis viename iš pirmųjų koncertų: (iš kairės į dešinę) Asta Žilvinskaitė, Dalė Jonušauskienė, Asta Staškevičiūtė, Nijolė Toliušytė, Violeta Tautkutė, Rima Žemaitaitytė-Balčiūnienė, Aušra Lukšienė, akompanuoja Roma Barzdaitė-Vaznienė. Ansamblio archyvo nuotr.

Kolektyvo pradžia – merginų ansamblis

Ketvirtajame „Jurbarko laiko“ numeryje jau rašėme apie Dalės Jonušauskienės vadovaujamą moterų chorą „Lelija“, savo 40-metį atšventusį praėjusių metų rudenį, ir jaunosios chorvedės iš Žemaitijos kelią į Jurbarką. Dalė prisimena, kaip jau susikūrus moterų chorui, ją pasikvietė tuometinė Jurbarko rajono savivaldybės Kultūros skyriaus vedėja Liudvika Frejienė ir tiesiai paklausė: „O tu pati? Ar irgi nori dainuoti?“ Žinoma, Dalė norėjo. Juk dainavimas buvo pati pirmoji, dar vaikystėje užgimusi, svajonė, kurios vedama ji ir patraukė mokyti muzikos. „Tai burk dainingas *mergučės* ir kurkit ansamblį“, – pasiūlė vedėja ir supažindino su jauna, muzikalia jurbarkiete Roma Barzdaite, dabar visiems geriau žinoma kaip meno mokyklos mokytoja Roma Vaznienė. Roma, tuomet tapusi ir ansamblio koncertmeisterė, pakvietė į kolektyvą pirmąsias jo nares, balsingas savo drauges ir pažįstamas, visas turinčias muzikinį išsilavinimą, mokančias skaityti natas, tam tikra prasme muzikos profesionalės: Astą Žilvinskaitę, Astą Staškevičiūtę, Nijolę Toliušytę, Violetą Tautkutę, Rimą Balčiūnienę, Aušrą Lukšienę. Galbūt tai ir lėmė, kad visai nedaug repetavęs naujasis ansamblis išvyko į konkursą „Šilų aidai“ ir ten užėmė... I vietą. Taigi, jau pati kolektyvo veiklos pradžia pranašavo gražų ir šviesų jo muzikinį kelią.

Žinoma, 40 metų – tai labai daug. Merginos, moterys ansamblyje keitėsi – vienos tik pasirodydavo, o kitos ateidavo ir likdavo ilgiems metams. Be vadovės Dalės Jonušauskienės iki dabar kolektyve dainuoja dar dvi pačioje pradžioje atėjusios moterys: Roma Vaznienė ir muzikos mokytoja Rima Balčiūnienė.

Kiek vėliau prie kolektyvo prisijungė Rūta Zagorskienė, Virga Gvildienė, Gražina Mikšienė, Aurelija Mazurienė, Jolanta Gecevičienė, Asta Mackevičienė, Dalija Labinskienė, Rasa Pocevičienė, Birutė Bartkutė.

Paklausta, kada merginų ansamblis tapo moterų, Dalė juokiasi, kad merginomis jos vadinosi gana ilgai. Ji pati sakydavo,

kad merginų ansambliu jos bus, kol kolektyve dainuos bent viena mergina. Tačiau vėliau nuostata pasikeitė. „Geriau būti jaunų moterų ansambliu, negu pagyvenusių merginų“, – juokauja vadovė.

Naujas amplitua

Kurį laiką dainavusios tik kaip vokalinis ansamblis, moterys choreografės Ados Baublienės paskatintos sutiko pasirodyti ir naujame amplitua – prisijungė prie Jurbarko kultūros centro liaudiškos kapelos „Mituva“ bei liaudiškų šokių grupės „Mituva“ ir tapo šio bendro liaudiško ansamblio vokaline grupe. Menine prasme tai nebuvo didelis iššūkis, nes liaudiški kūriniai buvo daug mažiau sudėtingi negu vokalinio ansamblio repertuaras. Tačiau su liaudiškos muzikos ansambliu, džiaugiasi vadovė, teko dalyvauti „Europiadosė“, aplankyti Vokietiją, Belgiją, Vengriją, Moldovą, dalyvauti televizijos laidoje „Duokim garo!“. „Tai buvo ypatingai smagus ir malonus gyvenimo nuspalvinimas“, – sako Dalė.

Beje, naujų atlikimo formų, įdomių iššūkių ansamblis nesibaidė ir vėliau: yra dainavusios ir su pučiamųjų orkestru „Bišpilis“, su Tauragės lengvosios muzikos orkestru, o švėsdamos savo 35-metį parengė bendrą programą su bigbendu „Jada“.

Išskirtinis vardas

Švėsdamas savo 15 metų sukaktį kolektyvas pagaliau gavo vardą. Skambų ir ne kiekvienam žinomą pavadinimą „Verdenė“ moterims pasiūlė jurbarkietis kompozitorius Kęstutis Vasiliauskas. Šis vardas patiko visoms, juk verdinė – tai kunkuliuojantis šaltinis, niekada neišsenkanti versmė. Sugalvotas išvykoje į Estiją, vardas kolektyvui buvo suteiktas iškilmingame koncerte, kuriame prisiminta ansamblio veiklos pradžia, džiaugtasi pasiekimais, svajota apie ateitį. Tąkart scenoje vardatėvis K. Vasiliauskas uždegė žvakes ant vainiko, kuriame nušvito pavadinimas „Verdenė“, sveikino tuometinis Jurbarko Seimo narys šviesios atminties Antanas Račas, perdavęs ir Seimo pirmininko prof. Vytauto

Moterų vokalinis ansamblis „Verdenė“ koncerte, skirtame ansamblio 40-mečiui. Jurbarko kultūros centro nuotr.

„Verdenė“ ir liaudiška kapela „Mituva“ LRT laidoje „Gero ūpo“ 2005 m.

Landsbergio sveikinimą, rajono valdžia, draugai, bendradarbiai ir gausiai susirinkę gerbėjai.

„Aukso paukštė“

Didžiausias ir labiausiai nudžiuginęs kolektyvo įvertinimas, sako Dalė, žinoma, buvo „Aukso paukštė“. Šį apdovanojimą geriausiems mėgėjų meno kolektyvams ir jų vadovams 1999 m. įsteigė Lietuvos liaudies kultūros centras ir Pasaulio lietuvių dainų šventės fondas. Tai aukščiausias mėgėjų meno apdovanojimas Lietuvoje. Juo siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į mėgėjų meninę kūrybą, jos reikšmę krašto kultūrai, išryškinti ir viešai pristatyti bei pagerbti geriausių metų kolektyvus, jų vadovus, tautinei kultūrai nusipelnusias asmenybes. „Verdenėi“ savosios „Aukso paukštės“ teko laukti tikrai neilgai – jau 2003 metais ja buvo įvertinta kaip geriausias 2002-ųjų metų vokalinis ansamblis ir vadovas.

Tąkart „Verdenės“ dainininkės sakė pasijutusios taip, lyg būtų laimėjusios „Oskarą“. Apdovanojimas buvo įteiktas Vilniaus rotušėje. Pasak tuometinės Jurbarko rajono savivaldybės Kultūros skyriaus vedėjos Radetos Savickienės, kai uždainavo „Verdenė“, šiurpuliai per kūną ėjo.

Būtent tuometinė, „Aukso paukštė“ įvertinta, „Verdenės“ sudėtis, pripažįsta Dalė, ir suformavo tokio lygio kolektyvą, koks jis yra ir dabar.

Draugai ir gerbėjai

Per daugelį metų gražios, linksmos ir balsingos „Verdenės“ moterys surado begalę draugų. Dalė prisimena, kad šilti ryšiai ansamblį siejo su Seimo nariais Antanu Raču ir Broniumi Pauža, kurių dėka kolektyvas patyrė ne vieną smagią kelionę Lietuvoje ir užsienyje, ne kartą turėjo garbės koncertuoti Lietuvos Respublikos Seime.

Kompozitorius Kęstutis Vasiliauskas šį kolektyvą lydėjo visame ilgame jo kūrybiniame kelyje. Jis ne tik tapo ansamblio krikštatėviu, bet ir sukūrė specialiai „Verdenėi“ nemažai dainų. „Paukščiai“, „Sidabriniam rūke“, „Rudens vakaras“, „Marija“,

„Mėnulio šviesa“ – tai tik kelios iš daugelio Kęstučio parašytų ir „Verdenės“ atliktų dainų, su kuriomis užkariautos klausytojų širdys, laimėta daug apdovanojimų įvairiuose konkursuose. Paskutinis laimėjimas – 2019 m. vokalinių ansamblių šventėje-konkurse „Pavasario melodijos“ Šiaulių kultūros centro Rėkyvos skyriuje už „Verdenės“ atliktą Kęstučio dainą „Gražu Lietuvoj“ pelnyta nominacija „Dainuoju Lietuvai“. „Kurdamas „Verdenėi“ galiu savęs neriboti ir nesirūpinti, kad parašysiu per daug sudėtingą kūrinį, – pripažįsta Kęstutis. – Žinau, kad šios moterys gali padainuoti pačias sudėtingiausias dainas.“

Kęstutis Vasiliauskas ne vienintelis kompozitorius, kurį žavi „Verdenės“ moterų balsai ir talentas. 2010 metais penktą kartą vokalinių ansamblių ir solistų konkurso „Sidabriniai balsai“ laureatėmis tapusios „Verdenės“ moterys dainavo finale Šv. Kotrynos bažnyčioje Vilniuje, kur atliko Liongino Abariaus dainą P. Širvio žodžiais „Nežiūrėk, nežibėk“. Koncerto klausėsis kompozitorius buvo sužavėtas šio atlikimo, pranokusio, pasak jo, visus lūkesčius. L. Abarius „Verdenėi“ dedikavo pluoštą naujų savo kūrinių, o dainininkės apdalijo knygomis ir suvenyrais. Moteris toks dėmesys sujaukino iki ašarų.

2011 metais pasirodžiusi tradiciškai Joniškėje vykstančiame festivalyje-konkurse „Dainos sparnais“, skirtame populiarinti iš to krašto kilusio kompozitoriaus Algimanto Raudonikio kūrybą, „Verdenė“ taip puikiai atliko jo dainą „Svaja“, kad sužavėjo visą komisiją, o ypač – patį kompozitorių. „Verdenėi“ atiteko pirmoji vieta, laureato diplomai ir prizas iš paties A. Raudonikio rankų. Dainų autorius jurbarkietes apipylė tokiais gausiais komplimentais, kad kažkas pajaukavo: „Verdenė“ čia laimėjo ne tik konkursą, bet ir patį Raudonikį.“

Savo dainas „Verdenėi“ yra dedikavęs ir kretingiškis kompozitorius Aloyzas Žilys, su ansambliu bendradarbiaujantis daugelį metų. „Aloyzas Žilys kuria dainas vaikų ir suaugusių chorams ir ansambliams bei atlikėjams. Jo muzika gana sudėtinga, todėl labai atsakingai jų mokomės ir džiaugiamės, kad kompozitorius puikiai vertina mūsų atlikimą“, – po 2011 metais Kretingoje vykusio A. Žilio autorinio koncerto, kuriame dalyvavo ir „Verdenė“, džiaugėsi

Konkurso „Sidabriniai balsai“ finalas Šv. Kotrynos bažnyčioje Vilniuje 2010 m. „Verdenėi“ akompanuoja ansamblio senbuvės Romos Vaznienės sūnus klarnetininkas ir dirigentas Giedrius Vaznys. Ansamblio archyvo nuotr.

D. Jonušauskienė.

Gladius kūrybinis bendradarbiavimas ir šilta draugystė „Verdenės“ moteris sieja su vyriškais kolektyvais: Marijampolės miesto vyrų vokaliniu ansambliu „Sūduvietis“, vadovaujamu Artūro Grinevičiaus, Pakruojo rajono Linkuvos kultūros centro vyrų vokaliniu ansambliu „Šiaurys“, vadovaujamu Medhardo Zubo, ir vyrų vokaliniu ansambliu „Akordas“ iš Šakių, vadovaujamu Astos Grigaitienės.

Ansamblis – kaip antroji šeima

Žvelgdama į praėjusį laiką ansamblio vadovė sako, kad šis kolektyvas tapo jai ir kitoms moterims tarytum antrąja šeima, o visus svarbiausius savo gyvenimo įvykius jos sutikdavo kartu: vestuves, jubiliejus, vaikų gimimus, o vėliau – ir vaikų vestuves. Visi šie įvykiai atšvęsti, apdainuoti, apgiedoti bažnyčiose. Ir ne tik džiugūs įvykiai – „Verdenė“ giesmėmis Amžinybėn palydėjo ir jau išėjusias savo nares: koncertmeisterę Audronę Stanaitienę ir dainininkę Iną Andreikevičienę.

Gyvenimo permainos neišvengiamos. Dalė sako, kad labai liūdėjo, kai teko atsiveikinti su tomis moterimis, kurios buvo ansamblio „kumštis“, „branduolys“: Jolanta Gecevičienė, išsikrausčiusia gyventi į kitą Lietuvos pakraštį, Rūta Zagorskiene, patraukusia į Vokietiją, o ypač – su Dalija Labinskiene-Sobolevskis, kurią gyvenimo vingiai nuvedė net už Atlanto. Tiesa, su dviem pastarosiomis, ypač su Dalija, ryšiai nenutrūko – susitinka kiekvieną kartą, kai jos atvyksta į Jurbarką, nors su metais šie susitikimai retėja. Kurį laiką „Verdenėje“ nedainavo ir Asta Mackevičienė, tačiau ji sugrįžo.

Laimė, kad mūsų kraštuose dainingų moterų netrūksta: štai išvykusį pirmąjį sopraną Jolantą Gecevičienę pakeitė puiki dainininkė Jadvyga Žemliauskienė, į kolektyvą gražiai įsiliejo pirmasis altas Ina Budrienė. Dalė prisimena, kad pakviesta į ansamblį Ina net susigraudino ir prisipažino jau seniai svajojusi dainuoti „Verdenėje“. Vėliausiai atėjo ir, deja, pernelyg anksti išėjo pirmasis altas Inga Andreikevičienė.

„Verdenės“ apie „Verdenę“

Ina Budrienė, Smalininkų technologijų ir verslo mokyklos direktorė, į ansamblį iš dabar dainuojančių moterų atėjo vėliausiai – 2004 metais.

Patį būdama pedagogė, Ina prisipažįsta, kad „Verdenėje“ jaučiasi amžina mokine – vis mokosi ir mokosi, tačiau labai džiaugiasi likimo ir šio kolektyvo suteikta galimybe nuolat tobulėti. „Kiekviena „Verdenė“ man yra pavyzdys, nes visos jos – išskirtinės asmenybės, turinčios savo unikalius gebėjimus ir pomėgius. Didžiuojuosi, kad esu „Verdenės“ dalis“, – sako Ina.

Jurbarko Antano Sodeikos meno mokyklos kanklių mokytoja Rima Balčiūnienė „Verdenėje“ nuo pat jos susikūrimo – jau 40 metų. „Kodėl tiek metų dainuoju? Niekada net nepagalvojau, kad galėčiau būti kitaip... Pradžioje buvo įdomu, nes dainavau visada, kiek save atsimeinu. Vaikystėje – chore. Vėliau, besimokant Klaipėdos „šimkinėje“ teko padaryti pertrauką, nes tada tik grojau. Kai pakvietė dainuoti merginų ansamblyje, sutikau iš karto, nes labai smagu buvo grįžti į bendrystę kolektyve. O tada – smagios kelionės, pažintys, nauji potyriai, kai konkursuose lygiuojiesi į pačius geriausius, užsuko ratą, iš kurio ne tik sunku, bet ir nesinori iškristi. Esam visos jautrios, draugiškos, gera pabūti kartu. pasikalbėti, padėti, jei prireikia pagalbos. Ir, žinoma, DAINUOTI – teikti džiaugsmą sau ir besiklausantiems“, – kalba „Verdenės“ senbuvė Rima.

Asta Mackevičienė, kuri „Verdenėje“ su pertraukomis dainuoja jau daugiau kaip 20 metų, sako, kad šis kolektyvas padeda jai ir kitoms dainininkėms pasitempti, išlaikyti jaunatviškumą, nepamiršti pasirūpinti savimi, juk į sceną einama teikti džiaugsmo žiūrovams, todėl būtina gražiai atrodyti – tiek vidun, tiek išore.

Birutė Barkutė, jau daugiau kaip 33-ėjus metus esanti „Verdenės“ dalimi, tvirtina, kad šiame ansamblyje ji atsidūrė dėsnin-gai – dainuoti visada mėgusi, o Klaipėdoje kaip tik ir studijavusi chorvedybą ir dainavimą. „Nors mūsų ansamblis gana „stragus“, jame susirinkę nemažai ugningų ženklų pagal zodiaką, visos jau esame puikiai susidainavusios ir apsigludinusios tarpusavyje“, – kalba Birutė.

„Verdenė“ – nuostabi ir patikima komanda, – pripažįsta 37-erius metus kolektyve dainuojanti Gražina Mikšienė. – Tokia, į kurią gali atsiremti ir pasitikėti ir scenoje, ir gyvenime.“

„Atsimeinu, kai atėjau pirmą kartą, labai jaudinausi, nes vadovė buvo reiklė nuo pat pirmos akimirkos – atėjai dainuoti, tai rodyk ką gali: pilną garsą, balsą“, – pasakoja Rasa Pocevičienė, čia dainuojanti jau 34-erius metus. Rasa sako, kad apie „Verdenę“ sunku papasakoti, ji – kaip gyvenimas, kurį reikia išgyventi: koncertai, kelionės, linksmybės, patirtys, nuotykių. „Kai dainuojame, jaučiame viena kitos kvėpavimą, emocijas. O jei pamiršti žodį ar natą, užtenka atsiverti į šalia stovinčiąją ir tuoj gausi pagalbą... Galima sakyti, kad suprantame viena kitą iš žvilgsnio. Menu, kai prieš daugelį metų dėl ligos norėjau išeiti, visos užprotestavo, sakė: „Tu tik stovėk scenoje, žiopčiok, bet būk kartu, mes tavęs niekur nepaleisim.“ Ačiū visoms, kad vis dar galiu čia dainuoti“, – džiaugiasi Rasa.

Jadvyga Žemliauskienė juokiasi, į „Verdenę“ atėjusi tik laikinai – sustiprinti ansamblį ir padainuoti keliuose svarbesniuose koncertuose. Taip „laikiniai“ ir tebedainuoja. Jau 24-erius metus. „Neina išeiti“, – sako Jadvyga. – Šis ansamblis įtraukė ir nebepaleidžia.“

„Nenorėčiau pasirodyti nekukli, tačiau „Verdenė“ jau tapo reiškiniu, – sako vadovė Dalė Jonušauskienė. – O tą reikšimą kasdien, daugybę metų kūrė pačios dainininkės: savo meile, pasiaukojimu, atsidavimu, darbu – kiekvienoje repeticijoje, kiekviename koncerte, pasirodyje, konkurse. „Verdenė“ – vienas iš pačių gražiausių dalykų, nutikusių mano gyvenime.“

„Verdenė“ tarytum užkrečiama liga“, – sako Dalė, prisiminusi jau seniai ir ne taip ilgai ansamblyje dainavusios Virgos Gvildienės žodžius, pasakytus visam laikui išvykstant iš Jurbarko į tėviškę: „Negaila nieko, tik „Verdenės“.“

„Gyvenimo kelionė“

Nors per savo ilgą koncertinę veiklą „Verdenės“ moterys kelionių ir išvykų turėjo tikrai daug, įspūdingiausia ir daugiausiai prisiminimų palikusi neabejotinai buvo 2015-ųjų kelionė į Jungtines Amerikos Valstijas dalyvauti Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje „Padainuosim dainų dainele“. Kaip sakė pati Dalė, patekti į šventę nebuvo sunku, tereikėjo užsiregistruoti ir paruošti šventės repertuaro dainas. Tačiau ši kelionė tikrai nebūtų įvykusi, jei šalia Čikagos nebūtų gyvenusi „Verdenės“ dainininkė Dalija Sobolevskis, jau ne kartą kvietusi drauges ją aplankyti. Kaip tik Dalijos dėka „Verdenė“ ir galėjo sudalyvauti įspūdingoje šventėje,

Ansamblio dainininkės 2015 m. liepos 6-ąją prie Čikagos simbolio – „Dangaus vartų“ skulptūros, paprastai vadinamos „Pupa“. Ansamblio archyvo nuotr.

„Verdenės“ dainininkės po ansamblio 30-mečio koncerto 2013 metais. Tąkart jas sveikino ir maestro Vladimiras Prudnikovas su savo mokiniais. Jurbarko kultūros centro nuotr.

vykusioje Iliojaus universiteto paviljone, kur didžiuliame ekrane šalia miestų gigantų – Niujorko, Čikagos, Vašingtono, Otavos, nušvito ir Jurbarko vardas.

Nors Amerikos lietuvių chorai tiek choristams, tiek jų vadovams tėra laisvalaikio užsiėmimas, „Verdenės“ moteris sužavėjo jų profesionalumas atliekant gana sudėtingą šventės repertuarą. Viename iš šių chorų – Čikagos lietuvių chore „Dainava“, vadovaujama Dariaus Polikaičio, dainuoja ir Dalija.

Kartu su Čikagos lietuviams jurbarkietės taktart Liepos 6-ąją sugiedojo „Tautiška giesmė“ prie Čikagos simbolio – „Dangaus vartų“ skulptūros ir net tris dienas apžiūrino šį įspūdingą miestą prie Mičigano ežero: gėrėjosi dangoraižiais, apžvelgė jį iš aukštybių ir plaukdamas upe. Taip pat ilsėjosi ežero, labiau primenančio jūrą, pakrantėje, apsilankė indėnų gyvenvietėje, Lemonto lietuvių muziejuje ir kryžių kalnelyje, Čikagos lietuvių bažnyčioje sugiedojo „Marija, Marija“. Šios be galo įspūdingos kelionės prisiminimai neišblėsta iki šiol.

Pati Dalija sudėtingų gyvenimo aplinkybių netikėtai nublokšta į Ameriką iki šiol jaučiasi lyg jos širdis tebebūtų Jurbarko. Nors netoli Čikagos esančiame Vestmonde lietuvių daug ir nuolat tenka sukintis lietuviškoje aplinkoje, gimtinės trauka iki šiol labai stipri. „Mano širdis ir mano namai tebėra čia, gimtinėje“, – tvirtina ji, kiek galima dažniau besistengianti aplankyti Lietuvą, susitikti ir padainuoti su širdžiai mielomis „Verdenės“ draugėmis.

Linksmybės scenoje ir už jos

Paklausta, ko labiausiai baimindavosi prieš koncertus, Dalė prisipažįsta, niekada nebijojusi, kad moterys galėtų sudainuoti blogai, baimė, kad nepavyks gerai pasirodyti keldavo tik... juokas. Mat ansamblio dainininkės, linksmos moterys, ne visuomet staiga užėjusį juoką galėdavo suvaldyti. Vadovė linksmi prisimena atvejį, kaip stovėdama užkulisiuose ir laukdama išėjimo į sceną staiga išgirdo pranešėjo žodžius, kad moterų vokalinis ansamblis „Verdenė“ atliks dainą „Kaip smagiai mane mylėjo“. Visa bėda, kad jos buvo pasiruošusios atlikti kūrinių Justino Marcinkevičiaus žodžiais

„Kaip gražiai mane augino“. „Nutirpau visa, – dabar juokiasi Dalė, – ir galvoju, kas bus, jei moterys išgirdo šį pranešimą – jos tikrai iš juoko nebegalės dainuoti. Laimė, jį taktart išgirdau tik aš.“ Bandant sutramdyti staiga užėjusį juoką tekdavo ir liūdnuos įvykius stengtis prisiminti arba kaip mantrą kartoti „Du gaidelius“.

Per tiek metų koncertuose ir kelionėse juokingų, tiesiog anekdotinių, situacijų pasitaikė tikrai ne viena ir daug jų pasakojamos bei perpasakojamos iki dabar kaip ansamblio „folkloras“.

D. Jonušauskienė prisimena, kaip vienos iš pačių pirmųjų išvykų į Vokietiją metu paklaustos, kas yra kolektyvo „bosas“, t. y. vadovas, merginos parodė jį, o Dalė išsigando: „Joks aš ne bosas, aš – sopranas“.

Ilgametė ansamblio dainininkė, Jurbarko kultūros centro folkloro grupių „Imsrė“ ir „Imsriukai“ vadovė Birutė Bartkutė irgi juokdamasi prisimena atvejį, kai kultūros centre per didelį koncertą, kuriame dalyvavo ir jos folkloro kolektyvai, ir „Verdenė“, ji po pasirodymo

Švenčiant Mokytojo dieną 2006-aisiais. Ansamblio archyvo nuotr.

nespėjo persirengti ir „Verdenė“ išėjus į sceną... uždainavo iš užkulisių. Tą kartą kitoms dainininkėms, iki kurių scenoje atsklido tik galingas Birutės balsas, o pačios nesimatė, dainuoti irgi buvo labai sunku... Tramdyti juoką padėjo tik profesionalumas.

Moterys linksmi prisimena ir 1997 m. rudenį vykusią kelionę į Estiją, tą pačią, kurioje buvo sugalvotas kolektyvo pavadinimas. Taktart gyventi teko netoli Talino įsikūrusiame Šv. Brigitos moterų vienuolyne, kur viešpatavo griežta drausmė ir ramybė, todėl reikėjo laikytis tylos. Tačiau kaip lakštingala negali nečiulbėti, taip „Verdenė“ negali nedainuoti. „Susėdome kambaryje, – prisimena B. Bartkutė, – ir uždainavome – tyliai tyliai... Taip tyliai, kad netikėtai įėjus į kambarį Kęstutis Vasiliauskas nustebė: „Še tau, kad nori – pasirodo, jūs ir tyliai galite dainuoti.“

„Verdenė“ šiandien

40-mečių atšventusiame kolektyve šiandien skamba devynių dainininkių balsai: pirmieji sopranai – vadovė Dalė Jonušauskienė ir Jadvyga Žemliauskienė, antrieji sopranai – Asta Mackevičienė ir Gražina Mikšienė, pirmieji altai – Roma Vaznienė, Rasa Pocevičienė ir Ina Budrienė bei antrieji altai – Rima Balčiūnienė ir Birutė Bartkutė. Kolektyvo koncertmeisterė jau septyniolika metų yra Danutė Švedienė.

Kaip tik šios moterys gegužės 26-ąją pakvietė jurbarkiečius į XXIV vokalinių ansamblių šventę „Daina gydo sielą“, skirtą „Verdenės“ 40-mečiui, kurioje taip pat dalyvavo ansamblio draugai: Šakių kultūros centro vyrų vokalinis ansamblis „Akordas“ ir Jurbarko kultūros centro liaudiška kapela „Mituva“, vadovaujama ilgametės ansamblio dainininkės Jadvygos Žemliauskienės.

Jaukiame vakare skambėjo ir senos, daug metų dainuotos dainos, ir visiškai nauja, specialiai „Verdenėi“ sukurta, K. Vasiliausko daina „Nepamiršk“, smagios „Mituvos“ melodijos. Su šia kapela porą buvusio jos vadovo, šviesios atminties Vidmanto Žemliausko sukurtų dainų atliko ir „Verdenės“ moterys. Romantiškus kūrinius „Verdenėi“ skyrė vokalinio ansamblio „Akordas“ vyrai.

Visus susirinkusius nustebino ir nudžiugino netikėtai pasirodžiusi dar viena, dešimtoji, „Verdenės“ dainininkė – pasidžiaugti švente ir pasveikinti savo drauges iš JAV atvyko Dalija Sobolevskis. Ne veltui vadovė D. Jonušauskienė kiek anksčiau kalbėjo, kad Dalija ir dabar tebėra „Verdenės“ dalis, nepamirštanti nei

99

„Verdenė“ buvo labai didelė mano gyvenimo dalis, – prisipažįsta ansamblio narė emigracijoje Dalija Sobolevskis. – Dainavau joje 19 metų, nuo 1985-ųjų iki 2004-ųjų, kai išvykau į JAV. Tai buvo nepamirštamas laikas, mano jaunystė, nuostabus gyvenimo tarpsnis, kai daug važinėdavome, dalyvavome koncertuose. Tiek pat metų, 19, jau gyvenu Amerikoje, tačiau dvasinis ryšys su ansamblio moterimis išliko vis toks pat stiprus. Iš pradžių, kol dar neturėjau kompiuterio, nesinaudojau internetu, rašydavau laiškus. Į Jurbarką pirmą kartą grįžau 2008-aisiais, kai „Verdenė“ šventė savo 25-metį. Susitikimas taktart mums visoms buvo labai skausmingas. Nuo tada mūsų ryšys jau nebeutrūko. Nors Amerikoje taip pat dalyvauju lietuviškoje kultūrinėje veikloje, dainuoju choruose, tačiau tokių sielai artimų žmonių kaip „Verdenės“ moterys, daugiau nesutikau. Visa mano šeima, vaikai ir vyras, žino, kad šis kolektyvas, mano kelionės į Lietuvą, mūsų susitikimai, yra man labai svarbūs.“

Jurbarko kultūros centro nuotr.

Paklausta, kaip jautėsi, vėl stojusi dainuoti su kolektyvu, Dalija prisipažįsta, kad neramu buvo tik dėl to, ar jaudulys nesugadins ansamblio pasirodymo, ar pasirodžiusios ašaros nesutrūkdyt dainuoti. Tačiau viskas buvo labai šilta ir jautru: gerai žinomos ansamblio „aukso fondo“ dainos, prisiminimai, šiltas priėmimas.

„Paskutiniuosius dešimt metų gyvenu tarytum abiejuose Atlanto krantuose vienu metu, o laiką skaičiuoju nuo vieno grįžimo iki kito“, – sako Dalija, kurią, jos pačios žodžiais, Lietuvoje tvirtai laikė mama ir „Verdenė“. Deja, gegužės 10-ąją Dalijos mama iškeliavo į Amžinybę, šįkart grįžusi į Lietuvą tik spėjo su ja atsisveikinti. Vis dėlto, ji neabejoja, kad ryšys su Jurbarku nenutrūks, galbūt jis taps kiek kitoks, tačiau ansamblio draugės, šilti prisiminimai, sielų bendrystė ją vis dar tvirtai sieja su gimtuoju miestu.

savo draugių, nei dainuotų dainų – ir šiame koncerte atliekant senesnes repertuaro dainas, jos balsas puikiai įsiliejo į ansamblį.

Tą vakarą skambėjo ne tik dainos ir muzika, bet ir daugybė gražių žodžių, prisiminimų bei sveikinimų, kupinų vilties ir tikėjimo, kad „Verdenės“ dainos dar ilgai džiugins klausytojus ir garsins Jurbarką.